

Begeleidende brief van paus Franciscus bij het Slotdocument van de 16e Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode

In de verschillende fasen van het synodale proces dat ik in oktober 2021 heb opgestart, hebben we geluisterd naar wat de Heilige Geest in deze tijd tot de Kerken zegt.

Het *Slotdocument* van de 16e Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode verzamelt de vruchten van een weg van luisteren naar het volk van God en van onderscheiding door de herders. Verlicht door de Heilige Geest, werd de gehele Kerk geroepen om haar eigen ervaring te lezen en concrete stappen vast te leggen om gemeenschap te beleven, participatie te realiseren en de door Jezus Christus toevertrouwde zending te behartigen. De synodale weg die begon in de lokale Kerken, doorliep vervolgens de nationale en continentale fasen en mondde uit in de viering van de Bisschoppensynode in de twee sessies van oktober 2023 en oktober 2024. De weg loopt nu verder in de lokale Kerken en hun groeperingen, op basis van het *Slotdocument* dat op 26 oktober jl. door de assemblee in al haar geledingen werd gestemd en goedgekeurd. Ook ik heb het document goedgekeurd, ondertekend en laten publiceren en me zo aangesloten bij het 'wij' van de assemblee die zich, met dit slotdocument, richt tot het heilige gelovige Volk van God.

Ik erken de waarde van de afgelegde synodale weg en vertrouw nu de aanwijzingen in het *Slotdocument* toe aan de gehele Kerk. Ze weerspiegelen wat in de loop der jaren is gerijpt door luisteren en onderscheiding en vormen een gezaghebbende leidraad voor het leven en de zending van de Kerk.

Het *Slotdocument* maakt deel uit van het gewone leergezag van de opvolger van Petrus (cf. EC 18 § 1; CCC 892) en daarom vraag ik dat het als dusdanig aanvaard wordt. Het vertegenwoordigt een vorm van uitoefening van het authentieke leergezag van de bisschop van Rome die vernieuwende elementen bevat, maar feitelijk overeenkomt met wat ik heb willen preciseren op 17 oktober 2015 toen ik gesteld heb dat synodaliteit het juiste interpretatiekader vormt voor het begripen van het hiërarchische ambt.

Bij de goedkeuring van het document op 26 oktober jl. heb ik gezegd dat het '*niet strikt normatief is*' en dat '*de toepassing ervan nood zal hebben aan diverse bemiddelingen*'. Dit betekent niet dat het document de Kerken nu al niet opdraagt om keuzes te maken die overeenstemmen met de inhoud ervan. De lokale Kerken en groeperingen van Kerken roep ik op om in hun specifieke context de gezaghebbende aanwijzingen van het document vorm te geven, door de processen van onderscheiding en besluitvorming die voorzien zijn in het recht en in het document zelf. Ik heb er ook aan toegevoegd dat '*er tijd nodig is om te komen tot keuzes die de gehele Kerk aanbelangen*'. Dit geldt in het bijzonder voor de thema's die werden toevertrouwd aan de tien studiegroepen - waar er nog kunnen aan toegevoegd worden - met het oog op de nodige beslissingen. Het synodale proces eindigt niet met de afsluiting van de 16e Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode.

Met overtuiging herhaal ik wat ik zei aan het einde van het uitgebreide synodale proces dat leidde tot de afkondiging van *Amoris laetitia* (19 maart 2016): '*Niet alle leerstellige, morele en pastorale debatten moeten worden beslecht door tussenkomst van het leergezag. Natuurlijk is in de Kerk een eenheid van leer en praxis noodzakelijk, maar dit belet niet dat er verschillende interpretaties van bepaalde aspecten van de leer of daaruit afgeleide besluiten blijven bestaan. Dit zal zo blijven tot de Geest ons leidt tot de volle waarheid (cf. Joh 16,13), namelijk tot Hij ons volledig heeft binnengeleid in het mysterie van Christus en wij alles zullen zien met zijn blik. Daarenboven kan in ieder land of regio gezocht worden naar oplossingen die rekening houden met inculturatie, tradities en lokale uitdagingen*' (AL 3).

Het *Slotdocument* bevat aanwijzingen die, in het licht van de fundamentele oriëntaties, nu reeds door de lokale Kerken of groeperingen van lokale Kerken kunnen overgenomen worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de diverse contexten, de reeds gezette stappen en met wat nog dient te gebeuren om steeds beter de eigen stijl van de synodaal-missionaire Kerk aan te leren en te ontwikkelen.

Vaak komt het erop aan om concreet te gaan toepassen wat reeds voorzien is in het geldende recht, zowel het Latijnse als het Oosterse. In andere gevallen is er ruimte om door synodale onderscheiding en in het kader van de mogelijkheden die het slotdocument biedt, te komen tot een creatieve ontwikkeling van nieuwe vormen van diensttaken en missionair werk die uitgetoet en geëvalueerd dienen te worden. Elke bisschop zal in het verslag voor het ad-liminabezoek verwijzen naar de keuzes die in de hem toevertrouwde Kerk werden gemaakt met betrekking tot de inhoud van het *Slotdocument*: de ondervonden moeilijkheden en de resultaten.

Het algemene secretariaat van de synode zal, samen met de Dicasteries van de Romeinse Curie (cf. EC 19-21), 'de uitvoeringsfase' van de synodale weg ondersteunen op basis van de aanwijzingen in het *Slotdocument*.

Mede gedreven door het verlangen om verder op weg te gaan naar de volle en zichtbare eenheid onder alle christenen, vraagt de synodale weg van de Katholieke Kerk 'dat gedeelde woorden gepaard gaan met daden' (*Slottoespraak tot de 16e Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode, 26 oktober 2024*). Moge de Heilige Geest, gave van de Verrezenen, de hele Kerk op deze weg ondersteunen en leiden! Moge Hij, die harmonie is, de Kerk altijd verjongen met de kracht van het Evangelie, haar vernieuwen en naar de volmaakte eenheid met haar Bruidegom leiden (cf. LG 4). Want de Geest en de bruid zeggen tot de Heer Jezus: *Kom!* (cf. Apk 22,17).

24 november 2024

Hoogfeest van Onze Heer Jezus Christus, Koning van het heelal

Franciscus

*Vertaling: Belgische Bisschoppenconferentie
Copyright: SRKK/Libreria Editrice Vaticana*